

Handläggare:
Cecilia Rivard
08 508 18 048

Till
Farsta stadsdelsnämnd
2017-02-02

Ny översiktsplan för Stockholm

Svar på remiss från stadsbyggnadsnämnden

Förslag till beslut

1. Stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen av förslag till reviderad översiktsplan för Stockholm.
2. Omedelbar justering.

Kerstin Sandström
stadsdelsdirektör

Pär Dahlqvist
avdelningschef

Sammanfattning

Stora omvärldsförändringar har skett sedan Stockholms översiktsplan fastställdes år 2010 och planen kommer därför att revideras. Det förslag som nu remissbehandlas omfattar fyra mål för stadsbyggandet: en växande stad, en sammanhängande stad, god offentlig miljö och en klimatsmart och tålig stad. Tre fokusområden föreslås i ytterstaden, varav Farsta är ett.

Förvaltningen är positiv till att en ny översiktsplan föreslås och uppskattar de planeringsinriktningar som föreslås för Farsta stadsdelsområde. Förslaget är ambitiöst men förvaltningen hade gärna sett att innehållet hade varit mer begränsat. Prioriteringarna är många vilket innebär att det uppstår målkonflikter och att det kan bli svårt att använda översiktsplanen som vägledning för nya detaljplaner.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för ekonomi, stadsmiljö och strategi i samråd med avdelningen för förskola och fritid.

Bakgrund

Kommunfullmäktige ska under varje mandatperiod besluta om översiktsplanen är aktuell eller om den behöver revideras. Den 25 maj 2015 beslutade fullmäktige att planen behöver ses över, det vill säga att det ska göras en så kallad aktualitetsprövning.

Sedan den nuvarande översiktsplanen, Promenadstaden – översiktplan för Stockholm, antogs av kommunfullmäktige i mars 2010 har stora omvärldsförändringar skett.

En översiktsplan ska, enligt bestämmelserna i plan- och bygglagen (PBL), ge vägledning och stöd i beslut om användningen av mark- och vattenområden samt hur den byggda miljön ska utvecklas och bevaras. En översiktsplan är inte juridiskt bindande.

Översiktsplanen redovisar de utvecklingsmöjligheter som finns och vilka värden som bör värnas och utvecklas. Föreslagen plan redovisar de stadsutvecklingsmöjligheter som finns i staden för de kommande 25 åren.

Processen med att uppdatera översiktsplanen följer lagstiftningen, och liksom vid annan stadsplanering tillvaratas medborgarnas och andras synpunkter vid till exempel samråd och utställning. Stadsbyggnadskontorets dialogpaviljong stod uppställd i Farsta centrum där det hölls samråd om förslaget med allmänheten den 6–7 december 2016.

Stadsbyggnadsnämnden har remitterat förslaget till Farsta stadsdelsnämnd för yttrande senast den 3 februari.

Remissen i sammanfattning

Fram till år 2030 ska 140 000 bostäder byggas, och takten i bostadsbyggandet behöver sannolikt vara hög även därefter. Transportinfrastrukturen är ansträngd och framför allt gång-, cykel- och kollektivtrafik behöver stärkas. Stadsbyggandet ska utvecklas ur ett socialt hållbart perspektiv med god kvalitet och arkitektur.

Stockholm ska vara en tät och sammanhållen stad där bebyggelse och grönstruktur samspelar och ger förutsättningar att skapa goda livsmiljöer och tillföra värden som fler bostäder, arbetsplatser, attraktiva offentliga miljöer, bra parker, lekplatser, idrott och kultur samt en välfungerande service där förskolor och skolor är särskilt angeläget.

Stadens förslag till ny översiktsplan omfattar fyra mål:

- En växande stad
- En sammanhängande stad
- God offentlig miljö
- En klimatsmart och tålig stad

För att nå stadsbyggnadsmålen behövs en tydlig utbyggnadsstrategi. Strategins fyra delar ska styra stadsutvecklingen mot stadens vision – ett Stockholm för alla.

Utbyggnadsstrategins fyra delar:

- Den centrala stadens attraktionskraft ska användas som en resurs för hela Stockholm.
- För att få genomslagskraft i stadsbyggandet pekar staden i förslaget ut tre fokusområden: Farsta, Skärholmen och Kista.
- Hela Stockholm växer och stadens alla delar behöver utvecklas med värdeskapande kompletteringar för att bostadsändamål och hållbarhetsmål ska kunna nås.
- Staden ska ta tillvara den långsiktiga stadsutvecklingspotentialen för att säkerställa en hållbar utveckling.

Förslaget till översiktsplan redogör också för allmänna intressen där ett antal viktiga sakfrågor för stadens fortsatta utveckling beskrivs. Förslaget sista del beskriver vilka utvecklingsmöjligheter som finns i respektive stadsdelsområde.

Vision, mål och styrdokument

Utöver översiktsplanen finns ett flertal policyer, strategier och program som är konkretiseringar av stadens övergripande vision och mål. Några exempel:

- Vision 2040 – ett Stockholm för alla.
- Miljöprogrammet 2016–2019.
- Fossilfritt Stockholm 2040.
- Framkomlighetsstrategin.

Stadsbyggnadsmål

En växande stad

Ett viktigt mål är att minska den regionala obalansen med en stor koncentration av arbetsplatser i innerstaden och norrort. För en jämlik utveckling krävs insatser som kan locka företag och institutioner att etablera sig i södra Stockholm. En viktig potential för kontor finns bland annat i innerstadsnära stadsutvecklingsområden söder om staden där tillgängligheten är mycket hög.

Ett fungerande Stockholm förutsätter att nödvändiga samhällsfunktioner byggs ut i takt med befolkningsutvecklingen. Tillräcklig mark behöver avsättas för allt det som skapar en välfungerande stad och goda livsmiljöer på lång sikt. Med det växande antalet barn krävs ett särskilt fokus på nya skolor och förskolor som kan tillgodose behoven.

Hög tillgänglighet är avgörande för Stockholms och regionens möjligheter att växa och konkurrera. Staden satsar på de kapacitetsstarka och yteffektiva trafikslagen, gång-, cykel- och kollektivtrafik samtidigt som bilen kommer att spela en viktig roll för vissa transporter. För ökad tillgänglighet i regionen behövs en förbättrad kostnadseffektiv och attraktiv kollektivtrafik mellan Stockholm och övriga städer.

En sammanhängande stad

En förutsättning för en socialt sammanhållen stad är att människor från olika stadsdelar och med olika bakgrund rör sig i samma offentliga miljöer. En angelägen uppgift för stadsbyggnadset är att göra strukturella förändringar som motverkar de begränsningar som finns i stadsstrukturen.

Gatunätet är en viktig stadsbyggnadsresurs där gatumarken upptar stora ytor men inte alltid används effektivt. På sikt kan det vara möjligt utveckla flera av stadens större trafikleder till stadsboulevarder kantade av ny blandad stadsbebyggelse.

Kollektivtrafiken är ett viktigt verktyg för att skapa en sammanhängande stad. Det är angeläget att komplettera dagens radiella kollektivtrafiken med effektiv kollektivtrafik som kopplar samman staden på tvären.

Stora delar av staden har ett sammanhängande nät av natur, parker, parkstråk och gröna promenader i och mellan stadsdelar.

Parkstrukturen är ett unikt karaktärsdrag för Stockholm och en stor kvalitet att vidareutveckla i en tätare och mer sammanhängande stad.

God offentlig miljö

Stadsdelarnas centrum är den naturliga utgångspunkten för det lokala stadslivet. Det är viktigt att alla delar av Stockholm får tillgång till grundläggande stadskvaliteter som samhällsservice, kultur, kollektivtrafik, butiker, arbetsplatser, bra offentliga rum och parker.

Många stadsdelar domineras idag av bostäder och behöver utvecklas med större funktionsblandning. Funktionsblandningen skapar levande och trygga miljöer där människor möts och rör sig under stora delar av dygnet.

En central uppgift för stadsbyggandet de kommande åren är att utveckla Stockholms offentliga rum – gator, torg, parker och stråk. De offentliga rummen ska utvecklas på ett långsiktigt hållbart sätt för att kunna användas av allt fler boende och verksamma, samt även ur ett driftsperspektiv.

Grön mark kommer ibland att bebyggas, men stadens övergripande ambition är att människors tillgång till gröna kvaliteter ska förbättras.

En klimatsmart och tålig stad

Före år 2040 ska staden vara fossilbränslefri, vilket innebär att stadsstrukturen behöver utvecklas på ett sätt som bidrar till hållbart resande och mindre resursförbrukning. Staden behöver anpassas till ett förändrat klimat och våra tekniska försörjningssystem behöver vara tåliga och flexibla.

De storskaliga försörjningssystem som förser staden med värme, vatten, avlopp, el, avfallshantering och digital infrastruktur har vuxit fram över lång tid. I samband med att försörjningssystemen byggs ut behöver de utvecklas för att vara robusta nog att klara de utmaningar som skyfall, stigande havsnivåer eller andra störningar kan innebära.

Klimatpåverkan ska minska när staden byggs ut. Staden behöver utveckla ett nätverk av grönska och vattenytor som utjämnar temperaturer och ökar motståndskraften mot översvämningar.

En utgångspunkt för stadsbyggandet är att stärka grönstrukturen och bygga in gröna lösningar som exempelvis ekosystemtjänster i nya stadsmiljöer.

Utbyggnadsstrategi

För att nå målet om 140 000 nya bostäder till år 2030 behöver vi bygga en tät och sammanhållen stad, där bebyggelse och grönstruktur samspelar och ger förutsättningar för goda boendemiljöer.

I översiktsplanen identifieras områden som kan omvandlas till blandad stadsbebyggelse. I centrala tidigare industri- och hamnområden finns mycket stora stadsutvecklingsmöjligheter. Stadsutvecklingsområden identifieras också där befintliga stadsdelar kan förtätas.

En stor stadsutvecklingspotential finns på längre sikt i dagens gatunät, där det finns ett antal trafikleder och vägar, som kan omvandlas till stadsgator.

Utbyggnadsstrategi som verktyg för planering och genomförande

Använd den centrala stadens attraktionskraft

Den centrala stadens starka attraktionskraft ska användas som resurs för hela Stockholm. Med mer omfattande stadsutveckling finns förutsättningar att skapa fler arbetsplatser framför allt i söderort. Den höga efterfrågan och det centrala läget ger goda möjligheter för att fortsätta låta staden växa successivt utanför tullarna.

Möjliggör värdeskapande kompletteringar

Det är viktigt att staden tar tillvara goda initiativ från aktörerna på marknaden och möjliggör kompletteringsprojekt som bidrar till stadens övergripande mål och skapar nya mervärden.

Tillvarata långsiktig stadsutvecklingspotential

Staden ska tillvarata den långsiktiga stadsutvecklingspotentialen för att säkerställa en hållbar utveckling. Områden där det är särskilt viktigt att tillvarata en långsiktig stadsutvecklingspotential är:

- Områden i nära anslutning till företags- eller verksamhetsområden, långsiktiga infrastrukturkopplingar eller satsningar.

- Stadsboulevarder med utvecklingspotential på längre sikt.

Rikta satsningar till fokusområden och samband

För att få genomförandekraft i stadsbyggandet pekar staden i denna översiktsplan ut tre fokusområden i ytterstaden: Farsta, Skärholmen och Kista–Järva. Till dessa platser riktas stadens planeringsresurser och investeringar för att få igång mer omfattande bostadsbyggande och stadsutveckling än vad som annars vore möjligt med nuvarande marknadsförutsättningar.

Bostadsbyggandet ska kraftigt stärka förutsättningarna för kultur- och idrottssatsningar, arbetsplatser och företagande, utbildning och service. Satsningen på ett fåtal fokusområden ska ge möjligheter att förbättra den regionala tillgängligheten och stärka dessa stadsdelar som målpunkter. De tre fokusområdena är viktiga steg mot visionen om en stad för alla.

Särskilda skäl att prioritera Farsta:

- Säkerställa åtaganden inom ramen för 2013 års Stockholmsförhandling.
- Stor bostadspotential.
- Strategisk för utvecklingen av söderort.
- Den goda kollektivtrafikförsörjningen.

Exempel på områden och stråk där arbete pågår eller kan vara möjliga att påbörja planering för i närtid:

- Program för Farsta, inklusive bland annat centrala Farsta och stråken Farstavägen och Magelungsvägen.
- Hökarängen–Farsta.
- Stora Sköndal.

Genomförande av översiktsplanen

Översiktsplanen utgår från ett långsiktigt hållbart perspektiv. Den utgör, tillsammans med en löpande uppföljning av planens strategier och mål, underlag för prioriteringarna i stadens årliga budget och investeringsstrategi.

Översiktsplanens mål, planeringsinriktningar och utbyggnadsstrategi omsätts i stadens kontinuerliga arbete med planering på områdesnivå. Med den helhetssyn som möjliggörs i områdesplaneringen kan staden säkerställa behov av bostäder, arbetsplatser, förskolor, skolor, idrottsplatser, parker, service och andra funktioner. Bland annat är det i områdesplaneringen som

de lokala behoven, beskrivna i stadsdelsnämndernas lokala utvecklingsprogram (LUP), kan tas omhand.

Beslut om start av detaljplanering ska prövas mot översiktsplanens fyra stadsbyggnadsmål och mot den samlade utbyggnadsstrategin för staden.

Sedan 2015 har staden en ny markanvisningspolicy vars syfte är att öka produktionstakten i bostadsbyggandet och säkerställa att det som byggs är hållbart och har en god kvalitet till en rimlig kostnad.

Genom att arbeta mer med tidig kontakt och dialog kan syftet med stadens planer förankras hos stockholmarna. Allmänhetens delaktighet är nödvändig för att ta del av den kunskap som finns om närmiljö, vilket i sin tur leder till bättre och mer värdeskapande projekt.

Det regionala samarbetet är väsentligt för planeringsfrågor som inte begränsar sig till den egna kommunen, exempelvis infrastruktur, grönstruktur och plats för teknisk försörjning. Samband och kopplingar på regional nivå ska skapas och förstärkas där det är möjligt och nödvändigt.

Allmänna intressen

Översiktsplanen är vägledande för utvecklingen av mark- och vattenområden inom Stockholms stads gränser. Utöver det utgör den Stockholms stads riktlinjer för bostadsförsörjning i enlighet med bostadsförsörjningslagen. Kapitlet om allmänna intressen utgör en kunskapsbank och en vägledning för vidare planering.

De allmänna intressena anges i plan- och bygglagens andra kapitel. Där nämns bland annat ekonomisk tillväxt, natur- och kulturvärden, goda miljöförhållanden och kommunikationsleder. I översiktsplanen har ett antal aspekter beaktats med utgångspunkt från Vision 2040 – ett Stockholm för alla.

Kravet på redovisning av de allmänna intressena innebär att kommunen preciserar vilka intressen som ska tillgodoses, var de ligger, hur de avgränsas samt avvägningen mellan olika intressen om det råder konflikt mellan dem. De allmänna intressena i förslaget omfattar:

- Bostadsförsörjning.
- Näringsliv och kompetensförsörjning.
- En socialt sammanhållen stad.
- Trafik och mobilitet.
- Grön och vattennära stad.
- Stadens karaktär och gestaltning.
- Kulturliv, idrott och rekreation.
- Klimat, miljö, hälsa och säkerhet.
- Teknisk försörjning.

Lokala utvecklingsmöjligheter

Kapitlet beskriver utifrån översiktsplanens stadsbyggnadsmål vilka utvecklingsmöjligheter som bedöms finnas i varje stadsdelsområde. De beskrivningar som görs utgår från analyser gjorda inom områdesplaneringen samt de behov och möjligheter som identifierats inom arbetet med de lokala utvecklingsplanerna. Den kunskap som finns lokalt om respektive stadsdelsområdes utvecklingsmöjligheter är angelägna att omhänderta när kapitlet vidareutvecklas.

Farsta – utvecklingsmöjligheter

Farsta är utpekad som ett av tre fokusområden i översiktsplanens utbyggnadsstrategi. Farsta har goda kommunikationer och tillgång till ett regionalt service- och verksamhetscentrum. När den nya tunnelbanan är utbyggd ökar turtätheten och kapaciteten vilket skapar goda möjligheter för fortsatt komplettering med fler bostäder och arbetsplatser i stadsdelsområdet.

Utöver bostäder finns det goda förutsättningar för mer service, kultur och arbetsplatser, särskilt i Farsta, vilket är angeläget för att skapa levande stadsmiljöer. De gröna sambanden behöver stärkas liksom det finns ett behov av att stärka kulturlivet. På lång sikt finns det ett antal vägar som har potential för stadsutveckling och sammankoppling av omkringliggande stadsdelar. Nynäsvägens barriäreffekt kan minskas genom fler kopplingar över vägen.

Farsta, Larsboda, Farsta strand och Farstanäset

Programmet Tyngdpunkt Farsta visar att stadsdelarna har mycket stora stadsutvecklingsmöjligheter med fler bostäder, arbetsplatser och verksamheter. Det är viktigt att jobba för fler arbetsplatser i området för att skapa en levande stadsmiljö och fler

arbetstillfällen. Ett nytt och modernt livsmedelscentrum kan utvecklas i Larsboda.

Genom en omfattande komplettering utmed områdets huvudgator kan centrala Farsta tillföras nya stadskvaliteter som ger ökad orienterbarhet och mer levande stadsmiljö. Befintliga parker kan utvecklas och nya parker kan anläggas. Ett sammanhängande rekreativstråk längs Magelungen, Forsån och Drevviken kan anläggas.

På längre sikt kan Farstavägen och Magelungsvägen utvecklas med ny bebyggelse vilket skapar bättre koppling mellan olika stadsdelar. I anslutning till Nynäsvägen kan upp till 5 000 bostäder tillkomma, dels genom en omvandling av Teliaområdet, dels genom bebyggelse längs Perstorpsvägen.

Fagersjö

Området har stora möjligheter för fler bostäder i anslutning till befintlig bebyggelse. Magelungsvägen och Fagersjövägen kan utvecklas för att bättre koppla samman Fagersjö med Högdalen, Hökarängen och Farsta. Det skulle ge bättre förutsättningar för handel och service.

Sköndal

En stor satsning görs för att utveckla stiftelsen Stora Sköndals område till en tät stadsbebyggelse med bostäder, service, arbetsplaster och verksamheter där nya offentliga rum, torg, parker, skolor och idrottsytor skapas. Utöver stadsutvecklingen i Stora Sköndal finns möjligheter att komplettera Sköndal med bostäder och service. För att förbättra kollektivtrafiken finns ett behov av ytterligare förbindelser mellan Farsta och Sköndal.

Hökarängen och Gubbängen

Vissa stadsutvecklingsmöjligheter finns och det är angeläget att befintlig service i båda centrumen stärks och utvecklas. När Gubbängsfältet och Gubbängens idrottsplats utvecklas med ny bebyggelse är det viktigt att den integreras med idrottsverksamheterna. Majroskogen kan utvecklas som grön målpunkt, med fler funktioner och tydligare entréer.

Svedmyra och Tallkrogen

Viss kompletteringsbebyggelse kan ske längs Handelsvägen och Enskedevägen som kan omvandlas till stadsgator med bostäder och verksamheter.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förslaget till ny översiktsplan är mycket omfattande och ordrikt. Det är gott om bilder, illustrationer och kartor men ändå inte helt lätt att ta till sig. Förvaltningen anser att förslaget är ambitiöst men hade gärna sett att innehållet hade varit något mer begränsat.

Förvaltningen tycker det är positivt att fokus har ökat på klimatfrågorna, att ytterstadens nio tyngdpunkter har reducerats till tre fokusområden och att det talas mer om social hållbarhet i förslaget än i nuvarande plan.

Förslaget innehåller planeringsinriktningar för en mängd områden. Prioriteringarna är många vilket innebär att det uppstår en del målkonflikter. Som strategidokument skulle det vara en fördel om det kortades ner textmässigt och var något mer konkret. Annars kan det bli svårt att använda översiktsplanen som ett vägledande dokument för nya detaljplaner.

Synpunkter på förslaget koncentrerar förvaltningen främst till de delar som berör Farsta stadsdelsområde.

Stadsutvecklingsområden

En mycket stor del av Farsta stadsdelsområde bedöms som stadsutvecklingsområde med stora eller mycket stora utvecklingsmöjligheter. Det innebär en stor ökning av antalet invånare, mer belastning på gator och vägar, kollektivtrafik, nya skolor, förskolor, ökad tryck på grönområden med mera.

Park och grönytor

Det nämns att parkstrukturen är unik för Stockholm och en kvalitet som ska vidareutvecklas i en tätare stad. Alla ska få tillgång till grundläggande stadskvaliteter som parker och parkerna ska utvecklas på ett långsiktigt hållbart sätt även sett ur ett driftperspektiv.

I Farsta stadsdelsområde är det svårt att skapa nya parkytor då det råder brist på plana ytor. Sådana ytor ses som byggbar mark och parkambitioner konkurrerar med exempelvis uppförande av

förskolor. Många områden är kategoriserade som ekologiskt särskilt betydelsefulla områden (ESBO), vilket gör att det uppstår en målkonflikt om vad som ska prioriteras. I samband med nya program och planer är det allmänt en mycket liten andel yta som föreslås som park eller grönyta. Mark för parker och stråk bör reserveras tidigt i planeringen. Slitaget på parker och grönytor kommer att öka i takt med den ökande befolkningen. Kvaliteten på parkmarken måste kunna upprätthållas och det måste därmed finnas ekonomiska möjligheter att sköta parkdriften.

Förvaltningen anser att det är i sin ordning att grön mark bebyggs under förutsättning att det är mark som inte är ekologiskt värdefull eller viktig för rekreation och friluftsliv.

Förskolor

Goda boendemiljöer förutsätter tillgång till bra förskolor. Förvaltningen uppskattar ambitionen att ge förskolorna en god lokalisering, hög tillgänglighet och kvalitativa utemiljöer. Hittills har förvaltningen inte sett att de prioriteras i planeringen. Förskolor placerade i bottenvåningar på flerbostadshus bör inte vara ett förstahandsval. Bra förskolor finns i friliggande byggnader och med tillräckligt stor uteyta per barn.

Näringsliv och kompetensutveckling

Förvaltningen värdesätter ambitionen att skapa förutsättningar för en jämnare fördelning av arbetsplatser i staden. Arbetsplatserna i söderort måste öka. De senaste åren har utvecklingen i Farsta dock gått i en annan riktning. Antalet arbetsplatser har minskat sedan Telia flyttat sin verksamhet, gymnasiet har avvecklats och Larsboda företagsområde har gott om plats för ny verksamhet. Staden har möjligheter att utveckla Larsboda till ett område för livsmedelsindustrin.

Den regionala obalansen med en stor utpendling från söderort till innerstaden och norrort sägs vara ett viktigt mål att komma till rätta med. Förvaltningen kan bara instämma i detta mål.

Trafik

Tunnelbanans utbyggnad är positiv men med ett omfattande bostadsbyggande är det möjligt att kapacitetsbrist ändå uppstår när utbyggnaden är klar år 2025.

Behovet av tvärförbindelser i söderort är stort. Möjligheten att kunna åka på tvären med kollektivtrafik är mycket bristfällig.

Som möjliga framtida förbindelser beskrivs utbyggd kollektivtrafik till och från Sköndal, vilket förvaltningen ser som en nödvändighet med tanke på den stora utbyggnad som planeras främst för Stora Sköndals område.

Tillgängligheten och framkomligheten ska vara hög på stadens gator. Kapacitetsstarka och hållbara trafikslag ska prioriteras. Förvaltningen har inga invändningar mot detta men saknar en redogörelse för hur framkomligheten ska bli bättre när befolkningen förväntas öka till 1,3 miljoner fram till år 2040. Med fler boende och verksamma ökar även transportererna.

Lokala utvecklingsmöjligheter i Farsta stadsdelsområde

Farsta stadsdelsområde har stora möjligheter till stadsutveckling med exempelvis Teliaområdet som planeras med upp till 3 000 bostäder och Stora Sköndal som har planer på 4 000–6 000 bostäder. Nynäsvägens barriäreffekt kräver att det finns kopplingar för gång- och cykeltrafik över vägen.

Farstas lokala utvecklingsprogram (LUP) inriktas främst på Fagersjö, Hökarängen och i vissa delar Farsta strand. Fokus ligger främst på Fagersjö. Där har det även genomförts en medborgarbudget under 2016 och kommer att genomföras ytterligare en under 2017. Stadsdelsnämndens arbete med det lokala utvecklingsprogrammet samordnas med andra förvaltningar, lokala aktörer och med boende i stadsdelarna.

För att centrala Farsta ska vara levande fler timmar av dygnet måste kulturutbudet, fler kvällsöppna restauranger och andra nöjen tillföras. Stadsdelen måste också förtätas med bostäder och fler arbetsplatser behövs. I förslaget nämns att befintliga parker behöver utvecklas vilket är fullt möjligt. Däremot är det svårt att anlägga nya parker då det råder brist på mark som kan omvandlas.

Tunnelbanans utbyggnad är positiv men med ett omfattande bostadsbyggande är det möjligt att kapaciteten inte ökar i tillräcklig utsträckning. Det är viktigt att arbetsplatser etableras i stadsdelsområdet för att stärka den lokala arbetsmarknaden vilket

också kan öka inpendlingen till stadsdelsområdet så att tunnelbanetrafiken får en jämnare fördelning i båda riktningarna.

Stieg Trenters torg i Farsta strand behöver rustas upp för att öka tryggheten och användningsområdena. Idag fungerar torget mest som en passage mellan tunnelbanan och pendeltåget. Förändringsarbetet görs i samarbete med trafiknämnden som ansvarar för driften av torget.

Förvaltningen har även planer på en större strandpark för rekreation från Farsta strandbad och vidare fram till Farstanäsbron.

Planerna på att omlokalisera delar av slakthusområdets verksamhet vid Globen till Larsboda ger goda möjligheter till att stödja utvecklingen av ett företagsområde till en kreativ miljö. Livsmedelsindustrin har ett stort behov av att rekrytera yrkesutbildad arbetskraft. Staden har här en möjlighet att ta initiativ till samverkan mellan staden, livsmedelsindustrin och utbildningsanordnare.

Förvaltningen ser mycket positivt på en utveckling av Fagersjö med fler och varierade bostäder, bättre kommunikationer och tillgång till handel och service. En viktig faktor för en positiv utveckling är att stadsdelen vid fortsatt områdesplanering återfår en central plats med service av olika slag.

Möjligheterna till ett rörligt friluftsliv ska säkerställas i hela staden. Förvaltningen bedömer att området kring Högdalstopparna har stor potential att utvecklas vidare till ett idrotts- och rekreationsområde och som experimentområde för nya idrottsgrenar. Området kring Högdalstopparna skulle knyta ihop Fagersjö, Högdalen, Hökarängen och Farsta både fysiskt och socialt.

Det finns utrymme för kompletteringsbebyggelse i Gubbängen och Hökarängen. Mer variation vad gäller lägenhetsstorlekar och upplåtelseformer behövs särskilt i Hökarängen.

Förvaltningen är dock något undrande till att det i förslaget sägs att Gubbängsfältet ska bebyggas med bostäder. Vi utgår då ifrån att det främst är fältet väster om Lingvägen som avses. Fältet öster om Lingvägen, som är ett sportfält idag, planeras nu för att utvecklas med ytterligare idrottsverksamhet och förvaltningen ser

inte att det finns utrymme för några bostäder där. Ytterligare skäl för att bevara Gubbängsfältet så öppet som möjligt är att det är ont om större platser i staden för evenemang av olika slag.

Det som förvaltningen prioriterar för den lokala utvecklingen i Svedmyra–Tallkrogen är anläggning av ett elljusspår i Majroskogen, utifrån ett uppdrag från stadsdelsnämnden i samband med behandlingen av ett medborgarförslag. Det bidrar till att skogen blir en målpunkt och att entréerna blir tydligare.

Förslaget till översiktsplan omfattar det mesta men förvaltningen noterar att äldres och funktionsnedsattas delaktighet i staden nämns mycket kort och då gäller det endast att fysisk aktivitet och tillgänglighet ska främjas.

Sammantaget ser förvaltningen positivt på de planeringsinriktningar som finns för Farsta stadsdelsområde.

Förvaltningen föreslår att stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Bilaga

Stadsbyggnadsnämndens förslag till översiktsplan för Stockholm